

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Dato: 22.11.2018
Deres ref.: 18/4059
Vår ref.: 2018/10036 JONNYRSU

Svar på høring om endringer i universitets- og høyskoleloven

Universitetet i Oslo (UiO) viser til brev fra Kunnskapsdepartementet 29. august 2018 om endringer i universitets- og høyskoleloven. Høringen har blitt forelagt fakultetene og sentrene som del av den interne høringsprosessen, og Studentparlamentet og UiODoc er gitt anledning til å uttale seg.

Forslagene i denne høringen

UiO støtter de foreslåtte endringene. Ordningen med studentombud har fungert godt ved UiO, og det er også positivt med tydeliggjøring av bestemmelsene som gjelder forebygging og forhindring av trakassering og seksuell trakassering samt tilrettelegging for personer med nedsatt funksjons- evne og særskilte behov.

Andre innspill

UiO vil gjerne benytte anledningen til å melde inn ytterligere tre tema til vurdering hos Kunnskapsdepartementet: organiseringen av læringsmiljøutvalget, studenters vern i varslingssaker og behov for midlertidig skjerming av varslingssaker for offentlig innsyn.

Organiseringen av læringsmiljøutvalget

Dagens organisering av UiOs læringsmiljøutvalg følger uh-loven § 4-3 tredje ledd; det er plassert på institusjonsnivå og satt sammen slik loven krever. Dette harmonerer imidlertid ikke fullgodt med UiOs organisering av læringsmiljøarbeidet.

UiO har en desentralisert styringsmodell der ansvaret for læringsmiljøsaker ordinært håndteres av fakultetene og instituttene. Sakene handler ofte om lokale forhold og går på tvers av utdannings-, personal- og eiendomsforvaltningen. Sakene som etter uh-loven faller inn under læringsmiljøutvalgets arbeidsområde håndteres derfor på et lavere nivå i organisasjonen, og det hadde vært mer hensiktsmessig om læringsmiljøutvalget kunne organiseres tilsvarende.

På institusjonsnivå er det stor grad av sammenfall mellom læringsmiljøsakene og de utdanningspolitiske sakene som behandles i utdanningskomiteen, universitetsledelsens rådgivende organ i utdanningssaker. Med dagens krav til sammensetning av et institusjonelt læringsmiljøutvalg kan UiO imidlertid ikke ha et felles utvalg for disse sakstypene.

Universitetsdirektøren

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Lovens detaljerte krav til organisering og sammensetning av læringsmiljøutvalget slår uheldig ut for de store institusjonene. Kravene til et partssammensatt læringsmiljøutvalg på institusjonsnivå harmonerer dårlig både med behovet for å se utdannings- og læringsmiljøpolitiske saker i sammenheng og med de konkrete læringsmiljøsakenes lokale tilknytning.

Studenters vern i varslingssaker

UiO mener at studenters lovmessige vern ved varsling bør styrkes og viser også til høringsuttalelsen til Arbeids- og sosialdepartementet om NOU 2018:6 *Varsling – verdier og vern*.

Det er viktig å se bestemmelsene i arbeidsmiljøloven i sammenheng med de øvrige bestemmelsene som regulerer studier og studenter i universitets- og høyskoleloven. Deler av arbeidsmiljøloven gjelder for studenter når de er i en arbeidslignende situasjon, men studentene er ikke omfattet i den øvrige studiesituasjonen. Studenter kan gjennom studiet gå ut og inn av ulike roller og ulike arbeidslignende situasjoner, blant annet i forbindelse med obligatorisk undervisning, praksis eller feltarbeid. UiO ser derfor at det kan oppstå vanskelige avgrensninger i forhold til hvilken situasjon eller i hvilken rolle en student har når vedkommende oppdager kritikkverdige forhold.

UiO har gjennom Si fra-systemet for studenter (etablert i 2013) lagt til rette for at studentene kan klage på alle sider ved læringsmiljøet og varsle om kritikkverdige forhold. Studenter som varsler kan imidlertid være særlig utsatt, og lovverket bør derfor sikre at de er omfattet av regler for varsling og vern mot gjengjeldelse etter forsvarlig varsling til institusjonen i alle typer kritikkverdige forhold. Dette bør også gjelde for ph.d.-kandidater som ikke er ansatt ved institusjonen.

UiOs studentombud melder at cirka halvparten av studentene som henvender seg dit velger ikke å melde fra til institusjonen. Studenttillitsvalgte og saksbehandlere i Si fra-mottakene har blant annet meldt om studentenes frykt for negative konsekvenser, for lang saksbehandlingstid og for uønsket medieeksponering som noen av årsakene for ikke å varsle.

Behov for midlertidig skjerming av saker for offentlig innsyn

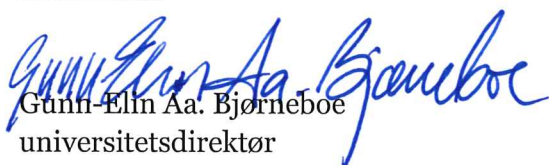
Saksbehandlere i Si fra-mottakene opplever stor pågang fra journalister. Håndteringen av innsynsbegjæringer forstyrrer saksbehandlingen i saker hvor det er viktig at færrest mulig blir involvert for å bevare konfidensialitet. Vi har eksempler på saker hvor innsynsbegjæringer utgjør majoriteten av dokumentene og saker hvor flere avgjørelser om innsynsbegjæringer har blitt påklaget til felles klagenemnd. Det er krevende å trygge studentene på at saker blir behandlet konfidensielt, samtidig som de kan oppleve å gjenkjenne sakene i media.

Studenter som varsler om brudd på forskningsetikk og uredelighet blir særlig sårbare da saker etter ny forskningsetikklov er offentlige etter avsluttet behandling. Den nye forskningsetikkloven gir imidlertid anledning til utsatt innsyn til saken er ferdigbehandlet (jf. lovens § 11), noe som sørger for at saken kan opplyses og bli konkludert før saken blir gjenstand for offentlig innsyn. Det er krevende å forklare studentene det ulike regelverket og den ulike saksgangen som gjelder for de

ulike varslingstypene, og UiO ønsker at det samme regelverket som i forskningsetikkloven skal gjelde for alle studentenes varslinger.

På dette grunnlaget oppfordrer vi Kunnskapsdepartementet til å se lovverket som gjelder varsling om kritikkverdige forhold og brudd på forskningsetikk og uredelighet i sammenheng med regelverket som gjelder studenter, slik at studentene kan sikres et sterkere vern og en forsvarlig prosess når de sier fra om kritikkverdige forhold.

Med hilsen

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Hanna Ekeli
avdelingsdirektør

Saksbehandlere:

Jonny Roar Sundnes, Ellen Marie Tefre